

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

ТЕМА: ФЕНОМЕНОЛОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ В ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ

ПЛАН

1. Основні поняття і категорії феноменології Е.Гуссерля.
2. Роман Інгарден як послідовник і опонент Е.Гуссерля.
3. Погляди Р.Інгардена на структуру літературного твору.
4. Р.Інгарден “Про пізнавання літературного твору”
  - а) фази й етапи освоєння літературного твору;
  - б) “конкретизація схематичного” твору (підчас читання, після читання);
  - в) явища часової і просторової перспективи в процесі пізнавання твору.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Інгарден Р. Про пізнавання літературного твору / Антологія світової літературної критичної думки ХХ ст. – Львів: Літопис, 1996. – С. 136-163.
2. Ингарден. Р. Введение в феноменологию Эдмунда Гуссерля // (перевод А. Денежкина и В. Куренного) – М.: Дом интеллектуальной книги, 1999.
3. Ингарден Р. Исследования по эстетике / Перевод с польского А. Ермилова и Б. Федорова. - Издательство Иностранной литературы. - Москва, 1962.
4. Уліцька Данута. Феноменологічна філософія літератури // Література. Теорія. Методологія. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – С. 114-135.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2
ТЕМА: СТРУКТУРАЛІСТСЬКІ ОРІЄНТАЦІЇ В
ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ

ПЛАН

1. Становлення структуралізму як наукового напрямку в гуманітарних науках: передумови, етапи.
2. Основні поняття структуральної поетики.
3. Внесок у розробку структуралізму в літературознавстві Р.Якобсона, Я.Мукаржовського, Р.Барта.
4. Проникнення ідей, понять структуралізму в літературознавство колишнього СРСР. Тартусько-московська школа. Праці Ю.М.Лотмана.
5. Ідеї структуралізму в працях українських учених.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Р.Якобсон. Лінгвістика і поетика.// Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – Львів, 1996. – С.357-376.
2. Ян Мукаржовський. Про структуралізм (окрема відбитка)
3. Р.Барт. Від твору до тексту. // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – Львів, 1996. – С. 378-384.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

ТЕМА: СТРУКТУРА ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

ПЛАН

1. Поняття структури художнього твору.
2. Твір і текст.
3. Текст, підтекст, контекст словесного твору.
4. Текст і дискурс.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Літературознавчий словник-довідник. – К: Академія, 2006 (статті: структура літературного твору, цілісність літературного твору, мова художньої літератури, текст, підтекст, контекст, дискурс)
2. Хализев В.Е. Теория литературы. – М.: Высшая школа, 1999. – С. 240-247.
3. Література. Теорія. Методологія. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – С. 114-135.
4. Лотман Ю.М. Структура художественного текста // Лотман Ю.М. Об искусстве. – СПб.: «Искусство – СПб», 1998. – С. 14 – 285.
5. Антологія світової літературної критичної думки ХХ ст. – Львів: Літопис, 1996.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

ТЕМА: ДІАЛОГІЧНІСТЬ СЛОВЕСНОГО МИСТЕЦТВА І ДІАЛОГ В ЛІТЕРАТУРНОМУ ТВОРІ

ПЛАН

1. Концепція М.Бахтіна “мовленєвих жанрів” як відносно стійких типів висловлювань
  - а) сфери діяльності людей і жанрові форми висловлювань;
  - б) висловлювання як одиниця мовленєвого спілкування;
  - в) структура діалогу. Роль мовця і слухача. Діалог і монолог, їх взаємозалежність;
  - г) літературно-художній твір – ланка комунікативного процесу.
2. Співвідношення понять “мовленєвий жанр”, “дискурс”, “текст”.
3. Порівняльна характеристика діалогів в епічних і драматичних творах.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бахтин М.М. Проблема речевих жанров // М.М.Бахтин. Естетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1979. – С. 184-188; С.237-260.
2. Літературознавчий словник-довідник. - К.: ВЦ "Академія", 1997 (Статті: "двоголосе слово", "діалог", "діалогічне відношення", "комунікація в мистецтві", "лінгвістика тексту", "металінгвістика", "ремарка", "репліка".
3. Czaplejewicz E. Pragmatyka, dialog, historia. - Warszawa, 1990. - S. 216-238 (Переклад розділу "Dialogika i pragmatyczna teoria dialogu" є на кафедрі).

ЗАВДАННЯ:

Виписати зразки (приклади) діалогів з новел В.Стефаніка і п'єс В.Винниченка, дати їх порівняльну характеристику за вимірами Є.Чаплієвича.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5
ТЕМА: РЕЦЕПТИВНА ЕСТЕТИКА

ПЛАН

1. Передумови виникнення і попередники сучасної рецептивної естетики. Внесок психології, феноменології і соціології. Визрівання рецептивного виміру літератури в історико-літературних дослідженнях кінця ХІХ – початку ХХ ст.
2. Розробка програми дослідження проблематики літературної рецепції в працях німецької дослідників Г.Р.Яуса і В.Ізера.
3. Рецептивна естетика, неориторика, поетика, їх популяризація, розробка в Україні на власній основі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. В.Ізер. Процес читання і феноменологічне наближення / Антологія світової літературної критичної думки ХХ ст. – Львів: Літопис, 1996. – С.261-276.
2. Г.Р.Яусс. Естетичний досвід і літературна герменевтика / Антологія світової літературної критичної думки ХХ ст. – Львів: Літопис, 1996. – С.278-305.
3. Белецкий А.И. Об одной из очередных задач историко-литературной науки (изучение истории читателя) / Наука на Украине. – 1922, №2. – С. 94-105.
4. Клочек Г.Д. Поетика і психологія. – К: Знання, 1990. – 48 с.
5. Боднар В.Т. Проблеми рецептивної естетики і поетики у творчій спадщині І.Я.Франка. – Тернопіль, 2000. – С. 9-42, 139-151.
6. Боднар В.Т. Проблеми рецептивної естетики і поетики у творчій спадщині І.Я.Франка. – Тернопіль, 2000. – С. 139-151.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6-7
ТЕМА: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАРАТОЛОГІЇ В СВІТЛІ ТЕОРІЇ
ХУДОЖНЬОЇ КОМУНІКАЦІЇ

ПЛАН

1. Співвідношення українських термінів “оповідач”, “розповідач” з термінологією сучасної наратології.
2. Основні категорії наративної поетики.
3. Поняття наративної стратегії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Арістотель. Поетика. – К.: Мистецтво, 1967. – С. 39-46.
2. Женетт Ж. Повествовательный дискурс // Фигуры. – М.: Издательство имени Сабашниковых, 1998. – Т. 2.
3. Літературознавчий словник-довідник. – К.: ВЦ “Академія”, 1997. – С.522-523; 602-603.
4. Легкий М.З. Форми художнього викладу в малій прозі І.Франка. – Львів, 1999.
5. Ильин И.П. Теоретические аспекты коммуникативного изучения литературы (обзор) // Семиотика. Коммуникация. Стилль. Сборник обзоров. – М., 1983. – С.126-162.
6. Prince G. A Dictionary of Narratology. – Lincoln&London: University of Nebraska Press, 2003.

ЗАВДАННЯ:

Визначити типи нараторів і охарактеризувати наративні ситуації, наративні стратегії у творах І.Франка “Хома з серцем і Хома без серця”, “Сойчине крило” (див.: Зібр. творів: У 50-ти томах. – Т. 22).